

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET DERVISHI protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 67341/10)

PRESUDA

STRASBOURG

25. rujna 2012.

Ova presuda će postati konačna pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Dervishi protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. AnatolyKovler, *predsjednik*,

gđa Nina Vajić,

g. Peer Lorenzen,

gđa Elisabeth Steiner,

g. Khanlar Hajiyeu,

gđa Mirjana Lazarova Trajkovska,

gđa Julia Laffranque, *suci*,

i g. SørenNielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost dana 4. rujna 2012. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 67341/10) protiv Republike Hrvatske što ga je 9. listopada 2010. godine hrvatski državljanin g. Januz Dervishi ("podnositelj") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Podnositelja je zastupao g. G. Marjanović, odvjetnik iz Rijeke. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 5. rujna 2011. godine Vlada je obaviještena o prigovorima koji se tiču navodnog nepostojanja obrazloženja podnositeljevog pritvora i njegove prekomjerne duljine. Odlučeno je i istovremeno odlučiti o dopuštenosti i osnovanosti zahtjeva (članak 29., stavak 1.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj je rođen 1966. godine i živi u Rijeci.

5. Dana 29. travnja 2008. godine podnositelj je osuđen prvostupanjskom presudom Općinskog suda u Rijeci na godinu i deset mjeseci zatvora za kazneno djelo iznude. Nije poslan na odsluženje kazne.

6. Izgleda da je protiv podnositelja pred Općinskim sudom u Rijeci bio u tijeku još jedan kazneni postupak zbog kaznenog djela sklapanja lihvarskog ugovora i kaznenog djela sprečavanja dokazivanja.

1. Kazneni postupak protiv podnositelja

7. Dana 15. svibnja 2008. godine istražni sudac Županijskog suda u Rijeci pokrenuo je istragu protiv podnositelja zbog sumnje da je u travnju 2000. godine organizirao pošiljku 6,1 kilograma heroina iz Češke Republike u Italiju i da je tijekom svibnja i lipnja 2002. godine organizirao stavljanje u opticaj heroina u Hrvatskoj.

8. Podnositelj je 26. svibnja 2008. godine uložio žalbu protiv odluke o pokretanju istrage, a izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci je dana 30. svibnja 2008. godine odbilo tu žalbu kao neosnovanu.

9. Istražni sudac je 10. i 24. lipnja 2008. godine izveo dokaz saslušanjem svjedoka L.I.-a i D.Z.-a.

10. Dana 24. lipnja 2008. godine podnositelj je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske protiv odluke o pokretanju istrage.

11. Istražni sudac je 15. lipnja 2008. godine saslušao svjedoka Ž.D.-a, a 18. srpnja 2008. godine podnositelja. Dana 23. lipnja 2008. godine istražni sudac je saslušao V.X.-a, još jednog osumnjičenika u istom predmetu.

12. Dana 23. srpnja 2008. godine istraga je proširena na V.X.-a.

13. Dana 25. rujna 2008. godine Ustavni sud je proglasio nedopuštenom podnositeljevu ustavnu tužbu protiv odluke od 15. svibnja 2008. godine o pokretanju istrage iz razloga što se ne odnosi na konačnu odluku kojom je odlučeno o optužbi za kazneno djelo.

14. Dana 22. prosinca 2008. godine češka policija je saslušala svjedokinju K.Š., te je Županijskom sudu u Rijeci proslijeđen pisani zapisnik o njenom usmenom iskazu. Dana 9. ožujka 2009. godine istražni sudac zatražio je nalaz i mišljenje vještaka o presretnim telefonskim razgovorima podnositelja. Izvješće je dostavljeno sudu 17. ožujka 2009. godine.

15. Dana 2. travnja 2009. godine Državno odvjetništvo, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Odsjek u Rijeci (u daljnjem tekstu: "Državno odvjetništvo u Rijeci") optužilo je podnositelja i V.X.-a pred Županijskim sudom u Rijeci za udruživanje radi nabave heroina iz Češke Republike u Italiju u travnju 2000. godine. Dana 15. travnja 2009. godine podnositelj je uložio prigovor na optužnicu tvrdeći da optužnica ima brojne materijalne i procesne nedostatke. Izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci je 20. svibnja 2009. godine odbilo prigovor kao neosnovan.

16. Ročište zakazano za 20. lipnja 2009. godine bilo je odgođeno jer mu branitelj podnositelja nije mogao nazočiti.

17. Na ročištu održanom dana 23. rujna 2009. godine podnositelj i svjedoci Ž.D., D.Z. i L.I. su dali usmene iskaze.

18. Dana 24. rujna 2009. godine održano je još jedno ročište na kojemu je iskaz dao anonimni svjedok Ž. Stranke su predložile da sud pribavi svu dokumentaciju koja se odnosi na postupak u Italiji u odnosu na isti predmet. Predsjednik vijeća je prihvatio taj zahtjev.

19. Stranke su na ročištu dana 29. listopada 2009. godine dale daljnje dokazne prijedloge. Predsjednik vijeća je odredio saslušanje dva svjedoka.

20. Na ročištu održanom 3. prosinca 2009. godine iskaz je dao svjedok E.M. Još je jedno ročište, zakazano za 26. siječnja 2010. godine, odgođeno jer nije pristupio svjedok K.Š.

21. Na ročištu dana 23. travnja 2010. godine svjedok K.Š. dao je iskaz putem video linka iz Praga. Predsjednik vijeća je utvrdio da su talijanske vlasti dostavile određenu, ali ne svu dokumentaciju, te je od njih zatražio dostavu i zvučnih zapisa presretenih telefonskih razgovora.

22. Ročišta zakazana za 24. i 25. svibnja 2010. godine odgođena su jer nisu bili zaprimljeni zvučni zapisi od talijanskih vlasti.

23. Na ročištu dana 18. lipnja 2010. godine predsjednik vijeća je utvrdio da talijanske vlasti nisu dostavile zvučne zapise, te je ročište odgođeno. Još jedno ročište zakazano za 6. lipnja 2010. godine odgođeno je iz istog razloga.

24. Ročišta zakazana za 13., 14. i 15. rujna 2010. godine odgođena su jer nisu bili zaprimljeni zvučni zapisi i jer im nije mogao nazočiti član raspravnog vijeća.

25. Ročišta zakazana za 14. i 15. listopada 2010. godine odgođena su jer nisu bili zaprimljeni zvučni zapisi.

26. Dana 18. studenog 2010. godine službena osoba Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske obavijestila je predsjednika vijeća da je kontaktirala talijanske vlasti, koje su je obavijestile da su poslale neke od traženih dokumenata, te da još traže zvučne zapise.

27. Ročište zakazano za dan 22. studeni 2010. godine je odgođeno jer su predsjednik vijeća i jedan član vijeća imali druge obveze. Još je jedno ročište, zakazano za 23. studeni 2010. godine odgođeno jer mu jedna članica raspravnog vijeća nije mogla nazočiti zbog smrti u obitelji.

28. Na ročištu dana 9. prosinca 2010. godine predsjednik vijeća je utvrdio da talijanske vlasti nisu dostavile zvučne zapise, te je ročište odgođeno.

29. Dana 1. ožujka 2011. godine održano je još jedno ročište na kojemu je predsjednik vijeća ponovno utvrdio da talijanske vlasti nisu dostavile zvučne zapise, te je ročište odgođeno.

30. Kazneni postupak protiv podnositelja je još u tijeku.

2. Odluke o podnositeljevom pritvoru

31. Podnositelj je uhićen 14. svibnja 2008. godine zbog sumnje da je nezakonito trgovao heroinom.

32. Istražni sudac saslušao je podnositelja 15. svibnja 2008. godine i odredio mu pritvor temeljem članka 102. stavka 1. točke 2. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke). Mjerodavni dio odluke glasi:

“... istražni sudac u daljnjem tijeku istražnog postupka treba saslušati osobu pod pseudonimom Žarko, u svojstvu svjedoka treba saslušati Divljak Željka, te utvrditi i podatke za predložene svjedoke po Županijskom državnom odvjetniku, Ojdanić Lidiju i Katarinu Sindelerevu, da bi se eventualno i te osobe mogle saslušati kao svjedoci, pa je očito da postoje okolnosti koje ukazuju da bi boravkom na slobodi okrivljenik mogao ometati daljnji tijek istrage svojim utjecajem na navedene svjedoke.”

33. Dana 16. svibnja 2008. godine Državno odvjetništvo u Rijeci uložilo je žalbu tvrdeći da je podnositelju trebao biti određen pritvor i temeljem članka 102. stavka 1.(3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponavljanja djela i težina kaznenog djela). Podnositelj je također uložio žalbu tvrdeći da nema dokaza da bi on mogao utjecati na svjedoke.

34. Dana 23. svibnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci prihvatilo je žalbu državnog odvjetništva, ukinulo pobijanu odluku iz razloga što nije bila dovoljno obrazložena u odnosu na razloge zbog kojih pritvor nije bio određen temeljem članka 102. stavka 1.(3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponavljanja djela i težina kaznenog djela), te je vratio predmet istražnom sucu na ponovljeni postupak.

35. Dana 26. svibnja 2008. godine istražni sudac je produljio pritvor podnositelju ponovno temeljem članka 102. stavka 1.(2.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke), uz isto obrazloženje kao i prije. Glede pitanja pritvora na osnovi članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponovnog počinjenja djela i težina kaznenog djela) istražni sudac je zabilježio:

“... istražni sudac smatra da iz do sada prikupljenih činjenica u spisu ne postoje osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da će okrivljenik ponoviti kazneno djelo ili dovršiti kazneno djelo, te navod da se okrivljenika u kaznenoj prijavi PU PG Rijeka tereti za učin još dva kaznena djela zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st. 2. KZ, u ovoj fazi istrage nije okolnost koja bi ukazivala na ponavljanje kaznenog djela, posebice što državni odvjetnik u svom istražnom zahtjevu nije pokrenuo postupak i za ta dva kaznena djela.

U odnosu na prijedlog za određivanje pritvora temeljem odredbi iz čl. 102. st. 1. t. 4. ZKP, istražni sudac nije prihvatio navedeni prijedlog budući da iz do sada prikupljenih činjenica u spisu ne prileže elementi koji bi ukazivali na posebno teške okolnosti djela, posebice uzimajući u obzir da se okrivljenika sumnjiči za kazneno djelo počinjeno u travnju 2000. god. u R. Češkoj, te za kazneno djelo u lipnju 2002. god...”

36. Dana 29. svibnja 2008. godine podnositelj je uložio žalbu koju je 30. svibnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo. Sud je utvrdio da postoji osnovana sumnja da je podnositelj počinio djelo i da svjedoci koje je trebao saslušati istražni sudac, i to Ž.D., L.O. i K.S., imaju saznanja u vezi s optužbom za nabavljanje droge koja

opravdavaju bojazan da bi podnositelj, ako bi bio pušten, mogao na njih utjecati.

37. Dana 13. lipnja 2008. godine istražni sudac je ponovno produljio podnositeljev pritvor temeljem članka 102. stavka 1. (2.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke), navodeći da treba saslušati svjedoke Ž.D., A.P., D.Z. i K.S.

38. Podnositelj je 18. lipnja 2008. godine uložio žalbu u kojoj je tvrdio, pozivajući se na sudsku praksu Suda, da nema nikakve naznake da bi on mogao utjecati na svjedoke o kojima je riječ. Činjenica da je svjedoke tek trebalo saslušati nije mogla biti dovoljna za zaključak da postoji bojazan da bi on pokušao utjecati na njih.

39. Dana 20. lipnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo je žalbu podnositelja, nalazeći da je iz informacija u spisu predmeta razvidno da je podnositelj imao bliske kontakte sa svjedokom Ž.D.-om, što je opravdalo strah da bi mogao pokušati utjecati na tog svjedoka.

40. Protiv te odluke podnositelj je 24. lipnja 2008. godine podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu tvrdeći, između ostalog, da činjenica da je bio blizak s Ž.D.-om ne može opravdati njegov pritvor, budući da nema nikakve naznake da ima namjeru utjecati na tog svjedoka.

41. Dana 14. srpnja 2008. godine istražni sudac je produljio podnositeljev pritvor temeljem članka 102. stavka 1. (2.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke), navodeći da svjedok Ž.D. još nije dao iskaz i da je podnesen zahtjev za proširenje istrage u odnosu na još jednu osobu i još jednu prodaju heroina, što sve ukazuje na opasnost od "miješanja u daljnji kazneni postupak na način da se utječe na svjedoke i druge sudionike".

42. Dana 16. srpnja 2008. godine podnositelj je uložio žalbu protiv te odluke tvrdeći da činjenica da treba saslušati svjedoka nije dovoljna osnova da ga se drži u pritvoru.

43. Dana 18. srpnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo je tu žalbu navodeći da Ž.D., koji je imao bliske kontakte s podnositeljem, još nije saslušan.

44. Nakon što je istražni sudac 22. lipnja 2008. godine saslušao svjedoka Ž.D.-a, podnositelj je podnio zahtjev da ga se pusti na slobodu, tvrdeći da više nema nikakvog razloga za njegov pritvor.

45. Dana 20. kolovoza 2008. godine podnositelj je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu protiv odluke izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Rijeci od 18. srpnja 2008. godine tvrdeći da je svjedok Ž.D. saslušan i da je stoga prestao postojati razlog zbog kojeg je on bio pritvoren.

46. Dana 12. rujna 2008. godine istražni sudac je ponovno produljio pritvor podnositelju temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponovnog počinjenja djela i težina kaznenog djela). Mjerodavni dijelovi odluke glase kako slijedi:

“U odnosu na produljenje pritvora temeljem odredbe čl. 102. st. 1. t. 3. ZKP produljenje se ukazuje osnovanim budući iz činjenica do sada utvrđenih u istražnom postupku proizlazi da je I-okr. Januz Dervishi nepravomoćno presuđen u kaznenom postupku pred Općinskim sudom u Rijeci, gdje je u tijeku još jedan postupak zbog kaznenih djela iznude, te očito postoje okolnosti koje ukazuju na opasnost od ponavljanja kaznenog djela.

U odnosu na produljenje pritvora temeljem odredbe čl. 102. st. 1. t. 4. ZKP, isti se osnov za produljenje pritvora ukazuje utemeljenim, budući je iz navoda zahtjeva za proširenje istrage, odnosno rješenja da se proširuje postupak vidljivo da se I-okr. Januz Dervishi sumnjiči za učin kaznenih djela zlouporabe opojnih droga na način da je organizirao krijumčarenje opojnih droga na području više zemalja u Europi, te da se radi o krijumčarenju velikih količina opojne droge heroin, što ukazuje na postojanje posebno teških okolnosti djela.”

47. Dana 18. rujna 2008. godine podnositelj je podnio žalbu protiv navedene odluke, tvrdeći da iako je istina da je bio osuđen za iznudu, ta presuda da još nije postala pravomoćna. U svakom slučaju, da dugotrajni pritvor u stvari predstavlja služenje kazne. Iz te osude da se ne bi moglo ni na koji način zaključiti da postoji opasnost da bi on ponovio djelo. Takve tvrdnje da su potpuno nepotkrijepljene bilo kakvim mjerodavnim obrazloženjem, posebice s obzirom na činjenicu da on nikada nije bio kazneno gonjen, a kamoli osuđen za djelo povezano s drogom. Nadalje, optužbe za kaznena djela podnesene protiv podnositelja u postupku o kojemu je riječ da potječu još iz 1999. godine, što da je još jedan pokazatelj kako ne postoji opasnost od ponavljanja djela.

48. Podnositelj je također tvrdio da mu je istražni sudac već na početku tog postupka odbio odrediti pritvor temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, iako je to zatražilo državno odvjetništvo.

49. Glede težine kaznenog djela, podnositelj je tvrdio da u tom pogledu nije dano nikakvo konkretno obrazloženje.

50. Dana 25. rujna 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo je žalbu. Uz činjenicu da je podnositelj već bio pravomoćno osuđen, te osuđen u prvom stupnju za iznudu, primijetilo je da je pred Općinskim sudom u Rijeci u tijeku još jedan postupak protiv njega za pet različitih optužbi, što ukazuje na sklonost kršenju zakona. Osim toga, optužba za trgovanje velikom količinom heroina je osobito teška.

51. Istoga dana Ustavni sud je utvrdio da je ustavna tužba podnositelja od 24. lipnja 2008. godine nedopuštena iz razloga što je u međuvremenu bila donesena nova odluka o podnositeljevom pritvoru.

52. Dana 21. listopada 2008. godine Ustavni sud je utvrdio da je podnositeljeva ustavna tužba od 20. kolovoza 2008. godine nedopuštena s iste osnove.

53. Dana 13. studenog 2008. godine istražni sudac je produljio pritvor podnositelja na osnovi članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponovivši tvrdnje iz svoje odluke od 12. rujna 2008. godine.

54. Dana 14. siječnja 2009. godine istražni sudac je ponovno produljio pritvor podnositelja temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponovivši tvrdnje iz svojih prethodnih odluka.

55. Podnositelj je 19. siječnja 2009. godine uložio žalbu protiv navedene odluke tvrdeći da nikada nije bio osuđen niti za jedno djelo povezano s drogom i da odluka nije dovoljno obrazložena.

56. Dana 22. siječnja 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo je podnositeljevu žalbu, ponavljajući da on dugo vremena krši zakon, što upućuje na zaključak da postoji stvarna opasnost da će ponoviti djelo. Također je smatralo da je trgovina velikom količinom heroina osobito teška optužba koja stoga opravdava njegov pritvor.

57. Dana 13. ožujka 2009. godine istražni sudac je ponovno produljio podnositeljev pritvor temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku ponovivši tvrdnje iz svojih prethodnih odluka.

58. Dana 18. ožujka 2009. godine podnositelj je uložio žalbu koju je izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo 20. ožujka 2009. godine, ponovivši svoje prethodne tvrdnje.

59. Dana 8. travnja 2009. godine, nakon što je podnositelj optužen pred Županijskim sudom u Rijeci, izvanraspravno vijeće toga suda je produljilo pritvor podnositelja ponovno na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku. Mjerodavni dio odluke glasi:

“I-okr. Januz Dervishi do sada je osuđivan u jednom navratu i to zbog kaznenog djela prijetnje iz čl. 129. st. 3. KZ-a (list 255 spisa), dok su protiv njega u tijeku dva kaznena postupka od kojih je u jednom nepravomoćno osuđen zbog kaznenog djela iznude u pokušaju iz čl. 234. u vezi čl. 33. KZ-a, što upućuje na zaključak o neusklađenosti njegova života sa zakonima, pa uz okolnost da je isti nezaposlen, dakle, bez stalnih izvora prihoda, prema ocjeni ovoga vijeća, predstavlja one osobite okolnosti iz čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP-a koje opravdavaju bojazan da bi ovaj okrivljenik boravkom na slobodi mogao ponoviti kazneno djelo...

Imenovani okrivljenik navedenom se optužnicom tereti da je tijekom mjeseca travnja 2000. godine u Pragu, Republika Češka, organizirao prijevoz oko 6,1 kg opojne droge heroin u Milano, Republika Italija, a sve radi ostvarivanja zarade prodajom iste. Upravo spomenuta količina opojne droge heroin namijenjena distribuiranju na tržištu, a koja količina predstavlja veliku opasnost za zdravlje eventualnih konzumenata pretežito mlađe populacije, nadalje, upornost I-okr. Januza Dervishia u organiziranju kriminalne djelatnosti koja se ogleda u angažiranju II-okr. Valdeta Xhake u pronalasku pouzdane osobe «kurira» vozača za prijevoz automobilom navedene droge iz Republike Češke u Republiku Italiju da bi po angažiranju iste uz još tri nepoznate muške osobe sakrio drogu u automobil te osobe, te međunarodni element kaznenoga djela, prema mišljenju ovoga vijeća, predstavljaju sadržaje koji u znatnoj mjeri nadilaze radnju i popratne okolnosti koje se utvrđuju kod počinjenja kaznenog djela za koje se tog okrivljenika tereti i predstavljaju one

posebno teške okolnosti djela zbog kojih je neophodno produljenje pritvora protiv njega i po osnovi iz čl. 102. st. 1. toč. 4. ZKP-a.”

60. Dana 14. travnja 2009. godine podnositelj je Vrhovnom sudu Republike Hrvatske uložio žalbu protiv navedene odluke. U odnosu na svoju prethodnu osudu tvrdio je da je 2006. godine bio osuđen za prijetnju u okolnostima kada je oštećenik odbio vratiti zajam. Protiv te je osobe u vezi s istom situacijom bio u tijeku postupak povodom optužbe za kazneno djelo prijevare. Stoga prethodna osuda podnositelja nije ni na koji način bila značajna niti je bila u bilo kakvoj vezi s optužbama protiv njega u postupku o kojemu je riječ i ni na koji način nije mogla ukazivati na opasnost od ponavljanja djela.

61. Glede izjave da je nezaposlen, tvrdio je da je bio zaposlen prije nego je pritvoren, a budući da je u pritvoru dugo vremena to je očito da ne može biti zaposlen. Međutim, ima izvor prihoda jer su on i njegova supruga vlasnici imovine koja se iznajmljuje.

62. Dana 29. travnja 2009. godine Vrhovni sud je odbio žalbu podnositelja. Potvrdio je obrazloženje Županijskog suda u Rijeci i dodao da je podnositelj bio osuđen za prijetnju i da su protiv njega u tijeku još dva druga kaznena postupka zbog optužbe za iznudu.

63. Dana 5. lipnja 2009. godine podnositelj je zatražio od Općinskog suda u Rijeci da ga pošalje na odsluženje kazne zatvora na temelju prvostupanjske presude toga suda od 29. travnja 2008. godine kojom je osuđen na godinu i deset mjeseci zatvora. Dana 10. lipnja 2009. godine Općinski sud u Rijeci prihvatio je njegov zahtjev, ali podnositelj nije mogao započeti služiti svoju kaznu zatvora sve dok traje njegov pritvor u postupku koji se tiče optužbe za nezakonitu trgovinu heroinom.

64. Dana 29. lipnja 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci produljilo je podnositeljev pritvor, ponovno na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponovivši svoje prethodne tvrdnje.

65. Podnositelj je 2. srpnja 2009. godine uložio žalbu protiv te odluke Vrhovnom sudu, ponovivši svoje prethodne tvrdnje.

66. Vrhovni sud je odbio njegovu žalbu dana 17. lipnja 2009. godine i potvrdio obrazloženje Županijskog suda u Rijeci.

67. Dana 17. rujna 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci ponovno je produljilo podnositeljev pritvor na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponovivši iste tvrdnje kao u prethodnim odlukama.

68. Dana 21. rujna 2009. godine podnositelj je uložio žalbu Vrhovnom sudu, a Vrhovni sud ju je 5. listopada 2009. godine odbio kao neosnovanu.

69. Na ročištu 29. listopada 2009. godine podnositeljevi odvjetnici su zatražili da raspravni sud prekine njegov pritvor tako da može početi služiti kaznu zatvora koja mu je bila izrečena u kaznenom postupku povodom optužbi za iznudu. Objasnili su da bi to podnositelju omogućilo da radi u

zatvoru i da bi u svakom slučaju bio smješten u boljim uvjetima. Također su istaknuli da je od talijanskih vlasti zatražena dokumentacija za čije će pribavljanje, prema njihovom iskustvu, trebati dugo vremena.

70. Raspravni sud je odbio zahtjev. Glede opasnosti od ponavljanja djela smatrao je da postoji osnovana sumnja da je podnositelj kupio 6.1 kilograma heroina s namjerom da ga dalje proda i da je s tim ciljem organizirao njegov prijevoz od Praga do Milana. Ovo ponašanje je ukazivalo na visoki stupanj kriminalne odlučnosti za stjecanje materijalne koristi. Nadalje, bio je osuđen za prijetnju i iznudu, a protiv njega je bio u tijeku još jedan kazneni postupak. Nije imao nikakvo redovito zaposlenje. Sve su te okolnosti ukazivale na opasnost od ponavljanja djela ako bi bio na slobodi.

71. Glede težine kaznenog djela, raspravni sud je smatrao da je količina heroina koju je podnositelj kupio za daljnju prodaju bila takva da je dovela u opasnost zdravlje velikog broja ljudi i da se ta kriminalna aktivnost odvijala u nekoliko zemalja, što joj je dalo međunarodnu dimenziju.

72. Raspravni sud je također naznačio da činjenica da je podnositelj osuđen u jednom drugom kaznenom postupku i da je zatražio da odsluži kaznu zatvora nema nikakav utjecaj na njegov pritvor u ovome postupku. U svojoj je presudi raspravni sud zabilježio:

“Naime, I-optuženik se temeljem članka 355. stavak 3. ZKP-a mogao uputiti na izdržavanje kazne prije pravomoćnosti presude ukoliko se nalazi u pritvoru u tom predmetu u kojem je i stavio zahtjev. Međutim, zahtjev je stavljen 5. lipnja 2009. godine, te je rješenje donijeto 10. lipnja 2009. godine, a optuženik se tada nije nalazio u pritvoru u tom predmetu, jer se nalazi u pritvoru u ovosudnom predmetu od 14. svibnja 2008. godine.”

73. Dana 4. prosinca 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci je produljilo pritvor podnositelja na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste tvrdnje kao u svojim prethodnim odlukama.

74. Dana 10. veljače 2010. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci ponovno je produljilo pritvor podnositelja na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku.

75. Dana 15. veljače 2010. godine podnositelj je protiv ove druge odluke uložio žalbu Vrhovnom sudu, no Vrhovni sud je 19. veljače 2010. godine odbio njegovu žalbu, potvrdivši obrazloženje Županijskog suda u Rijeci.

76. Dana 15. ožujka 2010. godine podnositelj je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu tvrdeći, *inter alia*, da je optužen prije godinu dana i da postupak uopće ne napreduje, budući da do tada pribavljeni dokazi nisu potkrijepili optužbe protiv njega i da stoga više nema osnovane sumnje da je on počinio kazneno djelo nezakonite trgovine heroinom. Također je pobijao osnove svojeg pritvora, ponavljajući u biti svoje prethodne tvrdnje.

77. Dana 1. travnja 2010. godine Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu podnositelja, prihvativši obrazloženje nižih sudova.

78. Dana 19. travnja 2010. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci produljilo je pritvor podnositelja, ponovno na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje glede opasnosti od ponovnog počinjenja djela i težine kaznenog djela.

79. Na ročištu održanom 23. travnja 2010. godine podnositelj je zatražio da bude pušten na slobodu, ali je raspravni sud odbio taj njegov zahtjev.

80. Podnositelj je na ročištu održanom 18. lipnja 2010. godine ponovno zatražio da bude pušten na slobodu. Njegov odvjetnik je istaknuo da je duljina pritvora podnositelja protivna pravu na suđenje u razumnom roku i načelu razmjernosti. Zatražio je od raspravnog suda da zamijeni pritvor bilo kojom drugom zaštitnom mjerom koju smatra odgovarajućom, kao što je redovno javljanje policiji, čak i svaka dva sata ako je to potrebno.

81. Dana 29. lipnja 2010. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo je zahtjev za puštanje na slobodu i produljilo je pritvor podnositelja na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku. Ponovilo je svoje prethodne tvrdnje o osnovama pritvora i ukazalo da načelo razmjernosti nije bilo povrijeđeno, budući da je podnositelj bio optužen za kazneno djelo kažnjivo dugotrajnim zatvorom i da je bio u pritvoru tek malo više od dvije godine.

82. Dana 6. rujna 2010. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci je produljilo pritvor podnositelja ponovno na temelju članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje. Podnositelj je uložio žalbu koju je Vrhovni sud odbio 1. listopada 2010. godine, prihvativši obrazloženje Županijskog suda u Rijeci.

83. Dana 12. studenog 2010. godine podnositelj je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu. Tvrdio je, *inter alia*, da je istraga trajala nerazumno dugo (gotovo godinu dana) i da postupak uopće ne napreduje. Istaknuo je da je od kada je bio optužen, deset mjeseci ranije, saslušano samo tri svjedoka i da je bilo odugovlačenja u pribavljanju dokaza iz Češke Republike i Italije.

84. Dana 26. studenog 2010. godine Ustavni sud je odbio njegovu ustavnu tužbu, prihvativši obrazloženje nižih sudova.

85. Podnositelj je na ročištu održanom 9. prosinca 2010. godine zatražio da bude pušten. Njegovi odvjetnici su istaknuli da je bilo značajnih odugovlačenja u pribavljanju dokaza od talijanskih vlasti. Tvrdili su da je posljednje ročište održano početkom travnja 2010. godine i da se od tada u postupku nije dogodilo ništa. Po njihovom mišljenju to je, zajedno s činjenicom da je podnositelj u pritvoru više od dvije godine, te da ima bolesnu ženu i dijete tinejdžera, zahtijevalo da bude pušten iz pritvora do dolaska dokaza iz Italije.

86. Istoga dana Županijski sud u Rijeci je ukinuo pritvor podnositelja. Mjerodavni dio odluke glasi:

“... optuženik se nalazi u pritvoru od 14. svibnja 2008. godine, dakle 2 (dvije) godine i skoro 7 (sedam) mjeseci, dok je maksimalni rok mogućeg trajanja pritvora s obzirom na zapriječenu kaznu 3 godine uz mogućih dodatnih 6 mjeseci s obzirom daje pritvor u istrazi produljen preko 6 mjeseci.

Također se optuženiku stavlja na teret djelo počinjeno tijekom travnja 2000. godine, dakle prije 10 i pol godina, a za koje se tereti optužnicom podignutom 02. travnja 2009. godine. Većina predloženih svjedoka saslušana je u rujnu 2009. godine, zatim u prosincu 2009., a potom jedna svjedokinja iz Republike Češke putem video konferencijske veze 23. travnja 2010. godine. Nadalje je, radi već ranije zatražene pribave dopune dokumentacije iz Republike Italije, a posebice pribave audio zapisa slušanih telefonskih razgovora, zadnja zamolnica poslana od strane suda, a putem Ministarstva pravosuđa, 05. srpnja 2010. godine, te je u smislu ubrzanja dostave istog pokušano požurivanje dostave dokumentacije putem državnog odvjetnika za vezu u Eurojust-u i telefonskim kontaktima od strane Ministarstva pravosuđa.

U tom periodu nisu na glavnim raspravama provedeni dokazi, te dostava navedene dokumentacije nije izvršena niti do dana glavne rasprave 09. prosinca 2010. godine.

Stoga, ako se ima u vidu protok vremena od učina djela za koje je I-optuženik optužen, činjenice da nije pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, vremena provedenog u pritvoru koje se približava krajnjim rokovima maksimalnog mogućeg boravka u pritvoru, neizvjesnosti vremena u kojem će se pribaviti dokazi za koje sud smatra daje neophodno tražiti njihovu pribavu, mišljenje je suda da pritvorski osnovi iz kojih se optuženik nalazio u pritvoru nemaju više takvu težinu da bi pritvor protiv optuženika bio neophodan, te da bi daljnji boravak u pritvoru predstavljao izdržavanje kazne....”

87. Protiv te odluke Državno odvjetništvo u Rijeci je uložio žalbu Vrhovnom sudu, tvrdeći da je Županijski sud u Rijeci pogrešno protumačio mjerodavne činjenice.

88. Dana 22. prosinca 2010. godine Vrhovni sud je preispitao odluku Županijskog suda u Rijeci i produljio pritvor podnositelja temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje i zaključivši da je pritvor još uvijek potreban. Glede načela razmjernosti, istaknuo je da razdoblje pritvora nije presudno pitanje jer je trebalo uzeti u obzir težinu djela i kaznu koja je zapriječena podnositelju.

89. Dana 14. veljače 2011. godine podnositelj je podnio drugu ustavnu tužbu Ustavnom sudu. Ponovno je ukazao na značajna odugovlačenja u postupku i, pozivajući se na sudsku praksu Suda, tvrdio da nema dovoljno osnova koje bi opravdale njegov pritvor.

90. Dana 22. veljače 2011. godine Ustavni sud je odbio njegovu ustavnu tužbu, prihvativši obrazloženje Vrhovnog suda.

91. Dana 23. veljače 2011. godine odvjetnik podnositelja je obavijestio Županijski sud u Rijeci, Državno odvjetništvo u Rijeci i policiju da je podnositelj napustio Hrvatsku zbog smrti u obitelji, nakon što je bio pušten iz pritvora odlukom Županijskog suda u Rijeci od 9. prosinca 2010. godine.

Međutim, budući da je slijedeće ročište zakazano za 1. ožujka 2011. godine, on bi se vratio u Hrvatsku na vrijeme za suđenje. Njegov odvjetnik je također obavijestio vlasti o točnom datumu i mjestu njegovog dolaska u Hrvatsku.

92. Dana 27. veljače 2011. godine podnositelj se vratio u Hrvatsku i ponovno je smješten u pritvor.

93. Podnositelj je na ročištu održanom 1. ožujka 2011. godine zatražio da bude pušten. Njegov odvjetnik je ukazao na značajna odugovlačenja u pribavljanju dokaza od talijanskih vlasti i zatražio da pritvor bude zamijenjen nekom drugom mjerom, kao što je redovito javljanje policiji, primjećujući da se podnositelj dobrovoljno vratio u pritvor nakon što je Vrhovni sud opozvao nalog za njegovo puštanje na slobodu.

94. Dana 3. ožujka 2011. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci odbilo je taj zahtjev.

95. Dana 29. travnja 2011. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci produljilo je podnositeljev pritvor, ponovno temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje. Protiv te odluke podnositelj je 5. svibnja 2011. godine uložio žalbu Vrhovnom sudu.

96. Dana 18. svibnja 2011. godine Vrhovni sud je odbio žalbu podnositelja ponavljajući svoje prethodne tvrdnje. Glede prigovora podnositelja o povredi načela razmjernosti i odugovlačenjima u postupku, taj sud je zabilježio:

“... prvostupanjski sud je ispravno ocijenio da početna važnost pritvorskih osnova iz članka 102. stavak 1. točka 3. i 4. ZKP-a na temelju kojih je optuženik bio pritvoren i nadalje opravdava primjenu mjere pritvora protiv njega. Imajući pritom na umu sve naprijed navedene okolnosti, bez obzira na činjenicu što je optuženik do sada proveo u pritvoru, ne tri, kako to pogrešno navodi žalitelj, već dvije godine i nepunih deset mjeseci, načelo razmjernosti za sada nije povrijeđeno. Naime, u svakoj konkretnoj situaciji potrebno je sukladno članku 101. stavak 3. ZKP-a, voditi računa ne samo o duljini trajanja pritvora u razmjeru s težinom inkriminiranog kaznenog djela i očekivanom kaznom, nego i o razmjeru, odnosno uravnoteženosti i nužnosti potrebe određivanja pritvora za ostvarenje njegove svrhe. Prvostupanjski sud u konkretnoj situaciji je o svim navedenim zahtjevima načela razmjernosti vodio računa, pa se pobijana odluka i po tom pitanju ukazuje ispravnom, a imajući na umu složenost postupka i brojnost poduzetih radnji, ne može se tvrditi da tijela kaznenog postupka u njegovom vođenju nisu iskazala posebnu marnost. ...”

97. Protiv te odluke podnositelj je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu. Tvrdio je da je bio pritvoren tri godine i da godinu dana i pet mjeseci u postupku nije bilo nikakvog napretka.

98. Dana 8. srpnja 2011. godine Ustavni sud je odbio podnositeljevu ustavnu tužbu kao neosnovanu. Mjerodavni dio odluke glasi:

“[Podnositelj] smatra da bi time bilo prekršeno njegovo ustavno pravo da bude...“u najkraćem roku, određenom zakonom, izveden pred sud i u zakonskom roku oslobođen ili osuđen” – članak 25. stavak 2. Ustava; članak 5. stavak 4. [Konvencije].

Međutim, navedeno ustavno pravo ne znači da svaki optuženik koji je u pritvoru mora biti u "najkraćem" roku izveden na suđenje bez obzira na okolnosti konkretnog slučaja. Navedena odredba Ustava znači da se takvog optuženika mora u roku određenom zakonom, uz "najkraće moguće lišenje slobode" izvesti na suđenje i odlučiti o osnovanosti optužbe. No, kako pritvorenikovo pravo da mu se sudi u "najkraćem roku" ne smije omesti tijela kaznenog postupka da svoje ovlasti i dužnosti izvršavaju uz primjerenu brigu za uspjeh njihovih zakonskih zadaća, prosudba o dopuštenoj kratkoći ili nedopuštenoj duljini zadržavanja u pritvoru ne može se dati bez ocjene svih konkretnih okolnosti slučaja, kao što su: tijek i napredak kriminalističkog odnosno sudskog istraživanja (koje u predmetima s elementom inozemnosti, kao što je podnositelj, može značajno varirati), podnositeljeve osobne okolnosti i crte ličnosti, njegovo ponašanje prije i nakon lišenja slobode te sve druge specifične činjenice koja opravdavaju bojazan da bi na slobodi mogao utjecati na prikupljanje dokaza ili da bi mogao nastaviti s kriminalnom djelatnošću (presuda Europskog suda za ljudska prava, u daljnjem tekstu: Europski sud, u predmetu *Aleksandr Makarov protiv Rusije* od 12. ožujka 2009., § 130).“

Ustavni sud je također potvrdio obrazloženje Vrhovnog suda kako nema naznaka da vlasti nisu postupale s dužnom revnošću.

99. Dana 18. srpnja 2011. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci ponovno je produljilo pritvor podnositelja temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje. Podnositelj je uložio žalbu Vrhovnom sudu koju je Vrhovni sud 1. kolovoza 2011. godine odbio kao neosnovanu.

100. Protiv te odluke podnositelj je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu koju je Ustavni sud odbio 15. rujna 2011. godine, ponavljajući svoje tvrdnje iz odluke od 8. srpnja 2011. godine.

101. Dana 10. kolovoza 2011. godine, pozivajući se na članak 28. stavak 3. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Rijeci produljilo je pritvor podnositelja za daljnjih šest mjeseci temeljem članka 102. stavka 1.(3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje.

102. Podnositelj je uložio žalbu Vrhovnom sudu koju je Vrhovni sud 16. rujna 2011. godine odbio kao neosnovanu.

103. Protiv navedene odluke podnositelj zahtjeva je točno neutvrđenog datuma u 2011. godini podnio ustavnu tužbu, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje.

104. Dana 11. siječnja 2012. godine Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu podnositelja kao neosnovanu.

105. Podnositelj je ostao u pritvoru do 1. veljače 2012. godine kad je istekla maksimalna duljina trajanja pritvora.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

106. Mjerodavni dijelovi Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998) glase:

Uračunavanje pritvora i ranije kazne

Članak 63.

„(1) Vrijeme provedeno u pritvoru kao i svako oduzimanje slobode u svezi s kaznenim djelom uračunava se u izrečenu kaznu zatvora, kaznu dugotrajnog zatvora, kaznu maloljetničkog zatvora i novčanu kaznu.

...”

Zlouporaba opojnih droga

Članak 173.

“ ...

(2) Tko neovlašteno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju, ili radi prodaje kupuje, drži ili prenosi, ili posreduje u prodaji ili kupnji, ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina, ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka počinilo više osoba koje su se udružile radi činjenja tih djela, ili je počinitelj toga kaznenog djela organizirao mrežu preprodavatelja ili posrednika, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine, ili kaznom dugotrajnog zatvora.“

107. Mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002, 143/2002 i 62/2003) glase kako slijedi:

Mjere opreza

Članak 90.

"(1) U slučaju kad postoje okolnosti iz članka 102. ovoga Zakona zbog kojih je moguće odrediti pritvor, sud će, ako se ista svrha može ostvariti i nekom od mjera opreza propisanih ovim člankom, obrazloženim rješenjem naložiti okrivljeniku provođenje jedne ili više mjera...

(2) Mjere opreza jesu:

- 1) zabrana napuštanja boravišta,
- 2) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,
- 3) obveza okrivljenika da se povremeno javlja određenoj osobi ili državnom tijelu,
- 4) zabrana približavanja određenoj osobi i zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,
- 5) zabrana poduzimanja određene poslovne aktivnosti,

- 6) privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice,
 - 7) privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom.
- ...”

8. Općenite odredbe o pritvoru

Članak 101.

„(1) Pritvor može biti određen samo ako se ista svrha ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Čim prestanu razlozi zbog kojih je pritvor određen, pritvor se mora ukinuti i pritvorenika pustiti na slobodu.

(3) Pri odlučivanju o pritvoru, posebno o njegovu trajanju, vodit će se računa o razmjeru između težine počinjenoga kaznenog djela, kazne koja se, prema podacima kojima raspolaže sud, može očekivati u postupku i potrebe određivanja i trajanja pritvora.

(4) Sudbena tijela pred kojima se vodi postupak postupat će u predmetima u kojima je određen pritvor posebno žurno, te po službenoj dužnosti paziti jesu li prestali razlozi i zakonski uvjeti za pritvor i u tom slučaju ga odmah ukinuti.“

9. Osnove za određivanje pritvora

Članak 102.

„(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo, pritvor se protiv te osobe može odrediti:

1. ako postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se, ne može se utvrditi njezina istovjetnost i dr.),

2. ako postoji osnovana sumnja da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, sudionike ili prikrivače,

3. ako osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti kazneno djelo;

4. ako su u pitanju kaznena djela: ubojstva, razbojništva, silovanja, terorizma, otmice, zlouporabe opojnih droga, iznude ili kojeg drugog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od dvanaest godina ili teža kazna, ili ako je to neophodno zbog posebno teških okolnosti djela“.

Članak 109.

„(1) Do donošenja presude suda prvog stupnja pritvor može trajati najdulje:

1) šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do tri godine,

2) godinu dana ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,

3) godinu i šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do osam godina,

4) dvije godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora preko osam godina,

5) tri godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

...”

Žalba protiv rješenja o određivanju, ukidanju ili produljenju pritvora

Članak 110.

„(1) Žalbu protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida pritvor mogu podnijeti okrivljenik, njegov branitelj i državni odvjetnik u roku od dva dana...

...”

14. Izvršenje pritvora i postupanje s pritvorenicima

Članak 111.

“(1) Pritvor se izvršava prema odredbama ovoga Zakona i na njemu utemeljenih propisa.

...”

Članak 355.

“ ...

(3) Kad sud izrekne kaznu zatvora, može se optuženik koji se nalazi u pritvoru rješenjem predsjednika vijeća uputiti na izdržavanje te kazne i prije pravomoćnosti presude ako on to zahtijeva.“

108. Mjerodavna odredba Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“, br. 88/2001, 12/2002, 33/2005, 48/2005, 76/2007) propisuje kako slijedi:

Članak 28.

„(1) Rok zadržavanja osumnjičenika iz članka 98. Zakona o kaznenom postupku produljuje se na 48 sati.

(2) Sveukupni rok trajanja pritvora u prethodnom postupku, ako je istraga produljena (članak 204. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku) može iznositi dvanaest mjeseci.

(3) Ako je u istrazi pritvor produljen prema odredbi prethodnoga stavka 2., sveukupni rok trajanja pritvora iz članka 109. Zakona o kaznenom postupku produžuje se za šest mjeseci.“

109. Mjerodavne odredbe Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, br. 190/2003; 76/2007; 27/2008; 83/2009; 18/2011; 48/2011) glase kako slijedi:

Osnovne odredbe

Članak 1.

„(1) Ovim se Zakonom uređuje izvršavanje kazne zatvora.

...”

Značenje izraza u ovom zakonu**Članak 8.**

„U ovom Zakonu pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

1. Pritvorenik (prtvorenica) je osoba prema kojoj je odlukom suda određen pritvor.

...

3. Zatvorenik (zativorenica) je osoba kojoj je izrečena kazna zatvora zbog kaznenog djela, a nalazi se na izdržavanju kazne zatvora u kaznionici ili zatvoru.

...”

Mjerila za upućivanje na izdržavanje kazne zatvora**Članak 49.**

“ ...

(4) Ako je osuđeniku određen ili produljen pritvor u drugom kaznenom postupku, sudac izvršenja uputit će odmah na izvršavanje kazne zatvora koju će započeti izdržavati nakon ukidanja pritvora.

...”

PRAVO**I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 3. KONVENCIJE**

110. Podnositelj prigovara da razlozi koje su iznijeli nacionalni sudovi kad su produljivali njegov pritvor nisu bili mjerodavni i dovoljni da bi opravdali njegov trajni pritvor i da je duljina njegovog pritvora bila prekomjerna. Poziva se na članak 5. stavak 3. Konvencije koji, u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

„3. Svatko uhićen ili pritvoren u uvjetima predviđenim stavkom 1.c) ovoga članka... ima pravo u razumnom roku biti suđen ili pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se uvjetovati davanjem jamstva da će ta osoba pristupiti suđenju.“

A. Dopuštenost**1. Iscrpljenje domaćih pravnih sredstava****(a) Tvrdnje stranaka**

111. Vlada tvrdi da podnositelj nije uložio žalbe protiv odluka od 13. studenog 2008., 4. prosinca 2009., 19. travnja 2010. i 29. lipnja 2010. godine kojima je produljivan njegov pritvor, iako je to mogao učiniti temeljem domaćeg prava. Po mišljenju Vlade, on također nije iznio iste

tvrdnje koje sad iznosi pred Sudom u svojim žalbama protiv odluka domaćih sudova kojima mu je pritvor produljen 29. lipnja 2009. i 17. rujna 2009. godine. Glede ostalih odluka domaćih sudova kojima mu je produljivan pritvor, Vlada ističe da podnositelj nije u svojim ustavnim tužbama govorio o pitanjima o kojima sad govori pred Sudom. Umjesto toga, on je svoje ustavne tužbe podnio kao izvanredne pravne lijekove protiv odluka Vrhovnog suda, iako je Ustavni sud jasno rekao u svojoj sudskoj praksi da on nije sud „trećeg stupnja“.

112. Podnositelj tvrdi da nije uložio žalbe protiv odluka kojima mu je produljivan pritvor dana 4. prosinca 2009., 19. travnja 2010. i 29. lipnja 2010. godine, jer je zatražio da bude pušten na ročištima nakon ovih odluka, što je u biti imalo isti učinak. Podnositelj se ne slaže s Vladom o prirodi i biti njegovih ustavnih tužbi.

(b) Ocjena Suda

113. Sud ponavlja kako temeljem članka 35. stavka 1. Konvencije može rješavati neku stvar tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Svrha pravila o iscrpljenju domaćih pravnih sredstava je da se državama ugovornicama da prilika spriječiti ili ispraviti povrede za koje se navodi da su ih počinile, prije nego se ti navodi podnesu Sudu (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmet *Selmouni protiv Francuske* [VV], br. 25803/94, stavak 74., ECHR 1999-IV). Obveza iscrpljenja domaćih pravnih sredstava traži da se podnositelj posluži uobičajenim pravnim sredstvima koja su djelotvorna, dostatna i dostupna u odnosu na njegove prigovore na temelju Konvencije.

114. Glede navodnih povreda članka 5. stavka 3. Konvencije, Sud je već presudio da ako osoba navede povredu ove odredbe zbog duljine svog pritvora u okolnostima kao što su ove u ovom predmetu, ta osoba prigovara trajnoj situaciji koju treba razmotriti u cjelini, a ne dijeliti na odvojena razdoblja (vidi *Popov i Vorobyev protiv Rusije*, br. 1606/02, stavak 71., 23. travanj 2009.). U tom pogledu Sud smatra da se, ako je podnositelj dovoljno upoznao domaće vlasti sa svojom situacijom i dao im priliku da ocijene je li njegov pritvor spojiv s njegovim konvencijskim pravom na suđenje u razumnom roku ili puštanje tijekom suđenja, ne može presuditi da podnositelj nije ispunio svoju obvezu iscrpljenja domaćih pravnih sredstava (vidi naprijed citirani predmet *Popov i Vorobyev*, stavak 71. i *Šuput protiv Hrvatske*, br. 49905/07, stavak 86., 31. svibanj 2011.).

115. Sud primjećuje da je u ovome predmetu podnositeljev pritvor tijekom istrage određen temeljem članka 102. stavka 1.(2.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke) i dva puta produljivan s iste osnove. Njegov pritvor je tada produljen temeljem članka 102. stavka 1. (3.) i (4.) Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponavljanja djela i težina kaznenog djela) četiri puta tijekom istrage i dvanaest puta tijekom suđenja pred Županijskim sudom u Rijeci.

116. Sud također bilježi da je podnositelj za vrijeme dok je bio u pritvoru uložio četrnaest žalbi pred domaćim sudovima i uz to pet zahtjeva za puštanje na slobodu. Također je uložio i osam ustavnih tužbi tvrdeći, *inter alia*, da nije bilo mjerodavne i dovoljne osnove za nastavak njegovog pritvora i da je njegov pritvor bio prekomjerno dugačak.

117. S obzirom na navedenu pozadinu, Sud smatra da je podnositelj dovoljno upoznao domaće vlasti sa svojom situacijom i dao im odgovarajuću priliku da procjene je li njegov pritvor trajao prekomjerno dugo. Sud stoga zaključuje da je podnositelj ispunio svoju obvezu iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava i da prigovor Vlade treba odbiti.

2. Zaključak

118. Sud primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3.(a) Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Razdoblje koje treba uzeti u razmatranje

119. Sud primjećuje da među strankama nije sporno da je razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo 14. svibnja 2008. godine kada je podnositelj uhićen. Također nije sporno da je podnositelj pušten 9. prosinca 2010. godine i da je ponovno bio pritvoren od 27. veljače 2011. do 1. veljače 2012. godine, kad je istekao najdulji dozvoljeni rok za pritvor prema mjerodavnom domaćem pravu. Vlada je istaknula da razdoblje od 9. prosinca 2010. do 27. veljače 2011. godine ne treba uzeti u obzir jer podnositelj tijekom tog razdoblja nije bio u pritvoru.

120. S obzirom na činjenicu da se pritvor podnositelja sastojao od dva odvojena razdoblja, Sud prvo upućuje na svoju presudu u predmetu *Idalov protiv Rusije*, u kojoj je glede pravila o šest mjeseci utvrdio da podnositelj mora sve prigovore koje bi mogao imati u odnosu na pritvor podnijeti u roku od šest mjeseci od dana stvarnog puštanja. Slijedi da se, s obzirom na odredbe članka 35. stavka 1. Konvencije, ne mogu ispitati razdoblja pritvora koja završavaju više od šest mjeseci prije nego podnositelj podnese prigovor Sudu (vidi *Idalov protiv Rusije* [VV], br. 5826/03, stavak 130., 22. svibanj 2012.). Međutim, u ovome predmetu podnositelj je poštovao rok od šest mjeseci, budući da je svoj prvi zahtjev podnio Sudu 9. listopada 2010. godine u odnosu na prvo razdoblje svog pritvora, te je nakon toga uložio daljnje prigovore 6. rujna i 3. listopada 2011. godine glede drugog razdoblja svog pritvora.

121. Prema dobro utvrđenoj praksi Suda, kad se utvrđuje duljina pritvora temeljem članka 5. stavka 3. Konvencije, razdoblje koje treba razmotriti počinje na dan kad je okrivljenik stavljen u pritvor i završava na dan kad je

pušten (vidi, na primjer, *Fešar protiv Češke Republike*, br. 76576/01, stavak 44., 13. studeni 2008.) ili kad je odlučeno o optužbi, makar i samo od strane prvostupanjskog suda (vidi *Belevitskiy protiv Rusije*, br. 72967/01, stavak 99, 1. ožujak 2007. i *Sizov protiv Rusije*, br. 33123/08, stavak 44., 15. ožujak 2011.). Nadalje, s obzirom na bitnu vezu između članka 5. stavka 3. Konvencije i stavka 1. (c) toga članka, ne može se smatrati da je osoba osuđena u prvom stupnju pritvorena "u svrhu privođenja te osobe pred nadležno zakonito tijelo vlasti zbog osnovane sumnje da je počinila kazneno djelo", nego je u položaju predviđenom člankom 5. stavkom 1. (a) koji ovlašćuje lišenje slobode "nakon osude od strane nadležnog suda" (vidi *Labita protiv Italije* [VV], br. 26772/95, stavci 145.-147., ECHR 2000-IV i *Kudła protiv Poljske* [VV], br. 30210/96, stavak 104., ECHR 2000-XI).

122. Imajući na umu gornja razmatranja, Sud prvo mora odlučiti o mogućem učinku podnositeljeve osude u drugom paralelnom kaznenom postupku (vidi stavke 5. i 63.) na razdoblje koje treba razmotriti u odnosu na njegov prigovor temeljem članka 5. stavka 3. Konvencije.

123. S tim u vezi Sud prvo bilježi da se tijekom cijelog trajanja pritvora podnositelj nalazio u pritvoru u kaznenom postupku u kojem je optužen za nezakonitu trgovinu heroinom, s osnova specifičnih za tu optužbu i povezanih jedino s tim postupkom. Kao drugo, Sud također bilježi da u Hrvatskoj postoje dvije vrste lišenja slobode koje se razlikuju u smislu prostorija i uvjeta. Prva vrsta je pritvor prije pravomoćnosti presude (*pre-trial detention*, dalje: "pritvor"). Pritvorenici (*detainees*) su smješteni u centre za pritvor, a ne u redovne zatvore i na njih se primjenjuju posebni uvjeti organizacije njihovog vremena, prava na posjete, prava na rad u zatvoru itd. Druga vrsta su redovni zatvori (*prisons*, dalje: "zatvor"), u kojima su smješteni osuđenici (*convicted persons*). Nakon što osuđenik bude osuđen na kaznu zatvora on se ne premješta automatski u zatvor, već samo na osnovi konkretnog naloga, te se nakon njegovog ili njezinog prijama u zatvor utvrđuje pojedinačni program.

124. Međutim, ako je pritvor protiv osuđenika određen ili produljen u nekom drugom kaznenom postupku, ta osoba ne može započeti služiti svoju kaznu zatvora dok je u pritvoru. U ovom predmetu podnositelj je 5. lipnja 2009. godine zatražio od Općinskog suda u Rijeci da započne služiti svoju kaznu zatvora na osnovi prvostupanjske presude toga suda od 29. travnja 2008. godine koja se odnosi na osudu za iznudu. Taj je zahtjev prihvaćen 10. lipnja 2009. godine. Međutim, nije mu bilo dozvoljeno započeti služiti kaznu zatvora sve dok je bio pritvoren u vezi s kaznenim postupkom koji se vodio protiv njega zbog optužbi za nezakonitu trgovinu heroinom, a koje su predmet ovog zahtjeva (vidi stavak 72.).

125. S obzirom na takvu pozadinu, Sud smatra da nema uzročne veze između podnositeljeve osude u drugom kaznenom postupku i lišenja slobode o kojemu je riječ (vidi *M. protiv Njemačke*, br. 19359/04, stavak 88., ECHR 2009) i da se njegov pritvor u postupku o kojemu je riječ nije

nikada poklopio sa služenjem bilo koje kazne zatvora nakon njegove osude u kaznenom postupku (vidi suprotno, *Piotr Baranowski protiv Poljske*, br. 39742/05, stavci 14., 45., 2. listopada 2007.). Stoga u ovim okolnostima Sud smatra da podnositeljeva osuda u drugom kaznenom postupku nema nikakav utjecaj na sveukupno razdoblje njegovog pritvora koje treba ispitati u ovom predmetu.

126. Glede dva razdoblja podnositeljevog pritvora, i to od 14. svibnja 2008. do 9. prosinca 2010. godine i od 27. veljače 2011. do 1. veljače 2012. godine, Sud smatra da se, prema njegovoj praksi, kad se takva razdoblja mogu ispitati pred Sudom uzimajući u obzir odredbe članka 35. stavka 1. Konvencije, traži globalna procjena ukupnog razdoblja (vidi, na primjer *Smirnova protiv Rusije*, br. 46133/99 i 48183/99, stavak 66., ECHR 2003-IX (izvaci), i *mutatis mutandis*, naprijed citirani predmet *Idalov*, stavak 130.).

127. Slijedi da je razdoblje podnositeljevog pritvora koje treba razmotriti započelo 14. svibnja 2008. godine, dana kad je uhićen, a završilo 1. veljače 2012. godine kad je isteklo maksimalno trajanje pritvora, umanjeno za razdoblje od 9. prosinca 2010. do 27. veljače 2011. godine, tijekom kojega je podnositelj bio pušten iz pritvora, što ukupno iznosi tri godine i šest mjeseci.

2. Tvrdnje stranaka

128. Podnositelj tvrdi da je njegov pritvor određen i produljivan bez opravdanih i dovoljnih zakonskih i ustavnih osnova i da je bio prekomjerno dugačak, što predstavlja povredu načela brzine u predmetima u kojima je okrivljenik lišen slobode. Po njegovom mišljenju domaće vlasti nisu pokazale posebnu revnost tijekom kaznenog postupka, a viši sudovi također nisu riješili niti jedan od njegovih prigovora u tom pogledu, tumačeći osnove za lišenje slobode vrlo široko i općenito.

129. Vlada tvrdi, ponavljajući razloge koje su naveli nacionalni sudovi, da su osnove za pritvor podnositelja bile mjerodavne i dostatne tijekom cijelog trajanja pritvora. Po mišljenju Vlade postojala je opravdana bojazan da bi on mogao utjecati na svjedoke i da bi mogao ponoviti djelo. Vlada također tvrdi da su optužbe protiv podnositelja predstavljale osobito teške okolnosti koje su opravdale njegov pritvor tijekom postupka. Glede duljine pritvora podnositelja Vlada ističe da je predmet bio vrlo složen i da su domaći sudovi pokazali osobitu revnost tijekom postupka. Štoviše, oni su stalno vagali razmjernost pritvora u odnosu na javni interes i podnositeljeva prava.

3. Ocjena Suda

(a) Opća načela

130. Sud ponavlja da se pitanje je li razdoblje pritvora razumno ne može ocjenjivati *in abstracto*. Razumnost duljine pritvora okrivljenika treba ocjenjivati u svakom predmetu prema posebnim značajkama tog predmeta. Kontinuirani pritvor može biti opravdan u nekom predmetu samo ako postoje konkretne naznake istinskog zahtjeva javnog interesa koji, ne dovodeći u pitanje predmnijevu nevinosti, preteže nad pravilom o poštovanju slobode pojedinca (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmet *W. protiv Švicarske*, 26. siječnja 1993., stavak 30., Serija A br. 254-A i *Pantano protiv Italije*, br. 60851/00, stavak 66., 6. studeni 2003.).

131. U prvom redu je na nacionalnim sudskim vlastima da se pobrinu da u danom predmetu pritvor okrivljenika ne premaši razumni rok. U tu svrhu sudske vlasti moraju ispitati sve činjenice koje govore za ili protiv postojanja istinskog zahtjeva javnog interesa koji opravdava, uz dužno poštovanje načela predmnijeve nevinosti, odstupanje od pravila poštovanja slobode pojedinca, te ih trebaju navesti u svojim odlukama o zahtjevima za puštanje na slobodu. U biti, Sud je pozvan odlučiti je li došlo do povrede članka 5. stavka 3. Konvencije na osnovi obrazloženja danih u tim odlukama i činjenica koje navede podnositelj u svojim žalbama (vidi naprijed citirane predmete *Kudla*, stavak 110. i *Labita*, stavak 152.).

132. Trajno postojanje osnovane sumnje da je uhićena osoba počinila djelo je *conditio sine qua non* valjanosti kontinuiranog trajanja pritvora, ali nakon određenog protoka vremena, to više nije dovoljno. Sud tada treba utvrditi je li lišenje slobode i dalje opravdano drugim osnovama koje su navele sudbene vlasti. Ako su te osnove "mjerodavne" i "dovoljne", Sud mora utvrditi i jesu li nadležne nacionalne vlasti pokazale "posebnu revnost" u vođenju postupka (vidi, *Toth protiv Austrije*, 12. prosinac 1991., stavak 67., Serija A br. 224; i *Bochev protiv Bugarske*, br. 73481/01, stavak 55., 13. studeni 2008.).

(b) Primjena ovih načela na ovaj predmet

133. Sud bilježi da je podnositelj u ovome predmetu bio pritvoren po tri različite osnove: (1) opasnost od utjecaja na dokaze, (2) opasnost od ponavljanja djela i (3) težina kaznenog djela. Ove osnove nisu, međutim, uzete kumulativno tijekom cijelog razdoblja njegovog pritvora.

134. Sud bilježi da je nakon što je pokrenuta istraga protiv podnositelja zbog optužbe za nezakonitu trgovinu heroinom, istražni sudac odredio podnositelju pritvor zbog opasnosti da će utjecati na svjedoke, ali nije odredio njegov pritvor zbog opasnosti od ponavljanja djela ili težine kaznenog djela. Istražni sudac je po istoj osnovi (opasnost od utjecaja na svjedoke) dva puta produljio pritvor podnositelja. Međutim, kad je istražni sudac pribavio dokaze za koje je postojala bojazan da bi podnositelj mogao

na njih utjecati, pritvor podnositelju je produljen zbog opasnosti od ponavljanja djela i težine kaznenog djela. To može samo po sebi dovesti do određenih dvojbi glede načina na koji je postupao istražni sudac, budući da je onu odnosu na iste osnove i svjestan istih činjenica postupao drugačije kada je određivao pritvor podnositelju (vidi, *mutatis mutandis*, *Mooren protiv Njemačke* [VV], br. 11364/03, stavak 78., 9. srpanj 2009.).

135. Sud nadalje bilježi da je tijekom faze glavne rasprave pritvor podnositelju produljivan dvanaest puta zbog (1) opasnosti da će ponoviti djelo i (2) težine kaznenog djela.

136. Glede opasnosti od ponavljanja djela, domaće vlasti su se pozvale na činjenicu da je podnositelj osuđen za kazneno djelo prijetnje i da su protiv njega bila u tijeku dva kaznena postupka, koji su ih, zajedno s *modus operandi* djela o kojemu je riječ, naveli na zaključak da bi podnositelj mogao ponoviti djelo. Glede težine kaznenog djela, domaće vlasti su se pozvale na međunarodni vid djela i na količinu droge o kojoj se radilo.

137. U tom pogledu Sud ponavlja da opasnost od ponovnog počinjenja djela, ako je uvjerljivo utvrđena, može navesti sudske vlasti da stave i ostave osumnjičenika u pritvoru kako bi spriječile sve pokušaje da počini daljnja kaznena djela. Međutim potrebno je, između ostalih uvjeta, da opasnost bude vjerojatna, a mjera odgovarajuća u svjetlu okolnosti predmeta, osobito prošlosti i osobnosti dotične osobe (vidi predmet *Clooth protiv Belgije*, 12. prosinac 1991., stavak 40., Serija A br. 225 i *Paradysz protiv Francuske*, br. 17020/05, stavak 71., 29. listopada 2009.). Uz to, kad se domaće vlasti pozivaju na prethodni kazneni progon podnositelja, one moraju procijeniti mjerodavnu opasnost, uključujući jesu li prethodne činjenice i optužbe usporedive s obzirom na prirodu ili stupanj težine s optužbama u postupku koji je u tijeku (vidi *Popkov protiv Rusije*, br. 32327/06, stavak 60., 15. svibanj 2008. i *Shteyn (Stein) protiv Rusije*, br. 23691/06, stavak 115., 18. lipanj 2009.). Sud također ponavlja, glede pozivanja domaćih sudova na težinu kaznenog djela, da je više puta utvrdio kako ovaj razlog ne može sam za sebe poslužiti kao opravdanje za duga razdoblja pritvora (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmet *Ilijkov protiv Bugarske*, br. 33977/96, stavci 80.-81., 26. srpanj 2001.; *Michta protiv Poljske*, br. 13425/02, stavak 49., 4. svibanj 2006. i *Gulyayeva protiv Rusije*, br. 67413/01, stavak 186., 1. travanj 2010.).

138. Sud međutim smatra da nije potrebno dalje ispitivati do koje su mjere ti razlozi bili mjerodavni ili dovoljni za produljeni pritvor podnositelja, budući da je u ovom predmetu u svakom slučaju razvidna povreda njegovih prava iz članka 5. stavka 3. Konvencije, iz slijedećih razloga.

139. Sud bilježi da je iz materijala koji mu je dostavljen razvidno da je nakon što je podignuta optužnica 2. travnja 2009. godine raspravni sud stvarno održao četiri ročišta na kojima je izveo slijedeće dokaze: na ročištu 23. rujna 2009. godine saslušana su tri svjedoka, jedan svjedok je saslušan

na ročištu 24. rujna 2009. godine, jedan svjedok je saslušan na ročištu 3. prosinca 2009. godine, a jedan svjedok je saslušan putem video linka iz Praga na ročištu 23. travnja 2010. godine. Uz to, raspravni sud je na ročištu 24. rujna 2009. godine naložio da se od talijanskih vlasti zatraže određeni dokazi.

140. Sud na početku smatra da se za ovo razdoblje od godinu dana u kojem je saslušano samo šest svjedoka ne može smatrati da udovoljava obvezi domaćih vlasti da postupak vode s dužnom revnošću, osobito u predmetu kao što je ovaj, u kojemu je podnositelj već tijekom istrage bio pritvoren gotovo godinu dana (vidi *Malkov protiv Estonije*, br. 31407/07, stavak 51., 4. veljače 2010.).

141. Nadalje, Sud bilježi da je raspravni sud, nakon što su svi svjedoci dali svoje iskaze, odgodio ukupno jedanaest ročišta jer talijanske vlasti nisu dostavile tražene dokaze, a dva ročišta su odgođena zbog drugih profesionalnih ili privatnih obveza članova raspravnog vijeća. To je ukupno doseglo godinu i više od devet mjeseci tijekom kojih je podnositelj pritvoren bez ikakvog napretka ili razvoja u postupku. Štoviše, glede razdoblja nakon 1. veljače 2012. godine kada je isteklo maksimalno trajanje pritvora podnositelja, Vlada nije dokazala da je bilo ikakvog napretka u vođenju postupka. U takvim okolnostima Sud ne vidi nikakav razlog da ispita pozadinu mogućih razloga za ove odgode, jer je za odgode u konačnici prvenstveno odgovorna država, čak uzimajući u obzir probleme kod pribavljanja dokaza od talijanskih vlasti (vidi, *mutatis mutandis*, *Kulikowski protiv Poljske*, br. 18353/03, stavak 50., 19. svibanj 2009.).

142. Sud u tom pogledu bilježi da niti u jednoj fazi postupka nije uopće razmotrena mogućnost izricanja alternativnih, manje strožih mjera opreza, kao što su jamčevina ili policijski nadzor, izričito predviđenih hrvatskim pravom, kako bi se osiguralo pravilno vođenje kaznenog postupka (vidi *Družkowski protiv Poljske*, br. 24676/07, stavak 36., 1. prosinac 2009.). S tim u vezi Sud bi također ponovio da se okrivljenika mora smatrati nevinim dok ne bude osuđen, te da je svrha članka 5. stavka 3. Konvencije da okrivljenik bude privremeno pušten na slobodu nakon što njegov produljeni pritvor prestane biti razuman (vidi *Vlasov protiv Rusije*, br. 78146/01, stavak 104., 12. lipanj 2008.; i *Aleksandr Makarov protiv Rusije*, br. 15217/07, stavak 117., 12. ožujak 2009.).

143. Sud također bilježi da je podnositelj u nekoliko navrata zatražio da mu se pritvor zamijeni nekom mjerom opreza koju domaće vlasti smatraju odgovarajućom i da domaće vlasti nikada nisu razmotrile ove pokazatelje iako su postojale određene naznake da bi se podnositelj pridržavao tih mjera, budući da je obavijestio vlasti o tome gdje se nalazi u razdoblju kad je bio pušten i dragovoljno se vratio nakon što je njegovo puštanje na slobodu bilo opozvano.

144. S obzirom na takvu pozadinu, Sud smatra da se razdoblje odugovlačenja u ispitivanju dokaza tijekom suđenja, koje bi se možda

moglo tolerirati kad bi se gledalo izdvojeno, zajedno s vrlo dugim razdobljem od godinu i više od devet mjeseci bez ikakvog napretka ili novog razvoja događaja u postupku, te činjenicom da domaće vlasti nisu nikada razmotrile zamjenu podnositeljevog pritvora s drugim mjerama opreza, može samo smatrati nespojivim sa zahtjevom "posebne revnosti" u takvim predmetima (vidi naprijed citirane predmete *Toth*, stavci 77. i 78. i *Malkov*, stavak 51.).

145. Stoga je došlo do povrede članka 5. stavka 3. Konvencije.

II. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

146. Podnositelj prigovara temeljem članka 6. stavaka 1. i 2. Konvencije duljini kaznenog postupka koji se vodio protiv njega i da izričaj koji su upotrijebili nacionalni sudovi kad su produljivali njegov pritvor nakon što je optužen, predstavlja prejudiciranje njegove krivnje. Također prigovara na temelju članka 13. Konvencije da nije imao nikakvo djelotvorno pravno sredstvo u odnosu na svoje prigovore na temelju Konvencije. Konačno, temeljem članka 14. Konvencije i članka 1. Protokola br. 12. prigovara da je protiv njega izvršena diskriminacija.

147. U svjetlu svih materijala koje posjeduje, te u mjeri u kojoj su stvari koje su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da ovaj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Slijedi da je ovaj prigovor nedopušten temeljem članka 35. stavka 3. kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

148. Članak 41. Konvencije propisuje:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarne pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

149. Podnositelj potražuje 100.000 EUR-a na ime materijalne i nematerijalne štete.

150. Vlada smatra da je podnositeljev zahtjev prekomjeran, neosnovan i nepotkrijepljen, jer nema nikakve uzročne veze između povreda kojima prigovara i podnositeljevih financijskih očekivanja.

151. Uzimajući u obzir sve okolnosti ovoga predmeta Sud prihvaća da je podnositelj pretrpio nematerijalnu štetu koja ne može biti nadoknađena samo utvrđenjem povrede. Odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju dosuđuje iznos od 3.600 EUR-a na ime nematerijalne štete, uz sav porez koji bi mu mogao biti zaračunat.

B. Troškovi i izdaci

152. Podnositelj potražuje i 2.000 EUR na ime troškova i izdataka nastalih u postupku pred Sudom.

153. Vlada smatra da podnositelj nije ni u kojem pogledu potkrijepio svoj zahtjev za naknadu troškova i izdataka.

154. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj se dokaže da ih je stvarno i neophodno pretrpio i da je njihova visina bila razumna. Ocjenjujući na pravičnoj osnovi i u svjetlu svoje prakse u usporedivim predmetima, Sud smatra razumnim podnositelju, kojeg je zastupao odvjetnik, dosuditi iznos od 2.000 EUR, uz sve poreze koji bi podnositelju mogli biti zaračunati na taj iznos.

C. Zatezna kamata

155. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrdjuje* da je prigovor temeljem članka 5. stavka 3. Konvencije koji se tiče duljine pritvora podnositelja i razloga za njega dopušten, a ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 5. stavka 3. Konvencije;
3. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba podnositelju isplatiti, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačna u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, slijedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja;
 - (i) 3.600 EUR (tri tisuće šest stotina eura), na ime nematerijalne štete, uvećanih za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 2.000 EUR (dvije tisuće eura) na ime troškova i izdataka, uvećanih za sve poreze koje bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati;
 - (b) da se od protoka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. *Odbija* preostali dio podnositeljevog zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 25. rujna 2012. godine, u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

SørenNielsen
tajnik

Anatoly Kovler
predsjednik

© *Ured zastupnika RH pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana.*